

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи:

О. Б. Жильцов
« 14 » _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.2 ППП ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ

напрямок підготовки «Дошкільна освіта»

Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 62136354
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0338/17

(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
« 14 » _____ 2017

Київ – 2017 рік

Педагогічна творчість: роб. навч. прог. [для студентів напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. В. І. Дем'яненко. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017.

Розробник:

Дем'яненко Валентина Іванівна, викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від 01.02 2017 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

Г. І. Іванюк Г. І. Іванюк

Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи

М. А. Машовець М. А. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1	Галузь знань 0202 «Педагогічна освіта» Напрямок підготовки 6.010101 Дошкільна освіта	Нормативна дисципліна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): вихователь дітей дошкільного віку	Рік підготовки	
Змістових модулів – 1		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 36 год.		Семестр	
		6-й	6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції	
		8 год.	2 год.
		Семінарські	
		6 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		20 год.	32 год.
		Модульний контроль	
2 год.	–		
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Педагогічна творчість»: узагальнення і синтез психолого-педагогічних знань і професійних практичних умінь та навичок студентів задля формування здатності до готовності щодо оптимального і творчого використання їх у майбутній професійно-педагогічній діяльності на основі теоретичного осмислення суті педагогічного процесу як цілісної системи і чітко вираженої гуманістичної спрямованості.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування у студентів знань щодо змісту професійної діяльності фахівця з дошкільної освіти; усвідомлення її цілісності, гуманістичного і творчого характеру;
- засвоєння методів дослідження педагогічної творчості та перспектив її розвитку як науки;
- ознайомлення зі структурою творчого педагогічного процесу та психолого-педагогічними умовами формування творчої особистості (вихователя і вихованця);
- розвиток педагогічних здібностей як основи для педагогічної творчості;
- вдосконалення компонентів внутрішньої і зовнішньої педагогічної техніки та готовності до їх застосування;
- формування знань про основні напрямки, зміст, методи виховання, самоудосконалення, самовиховання творчих здібностей особистості.

Внаслідок вивчення дисципліни «Педагогічна творчість» студенти повинні **знати:**

- сутність педагогічної творчості вихователя;
- творчість як основу інноваційного досвіду вихователя, умову його вивчення та впровадження;
- роль педагогічної творчості у майстерності самопрезентації вихователя дітей дошкільного віку;
- значення творчості у реалізації психолого-педагогічних, фахово-методичних та спеціальних умінь вихователя;
- особливості застосування творчості у професійному самовихованні та самовдосконаленні вихователя.

Уміти:

- застосовувати вміння педагогічної техніки та власну педагогічну творчість;
- використовувати творчість як основу для власного інноваційного досвіду, умову для вивчення та впровадження досвіду інших вихователів;
- використовувати педагогічну творчість для власного професійного самовдосконалення;
- творчо здійснювати власну самопрезентацію в роботі з дітьми дошкільного віку, їх батьками, колегами;

– творчо реалізовувати психолого-педагогічні, фахово-методичні та спеціальні уміння.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування у майбутніх бакалаврів дошкільної освіти **загальної компетентності**, складниками якої є: *соціальна* (здатність та готовність до освітньої діяльності, наповненої особистісними сенсами щодо освітнього продукту, до усвідомлення власної освітньої траєкторії та вміння її проектувати, до усвідомлення ціннісно-значущої діяльності в соціальному середовищі), *інформаційна* (здатність і готовність до здобування інформації з різних педагогічних джерел із проблем розвитку різних педагогічних явищ та феноменів, інтерпретації, систематизації, аналізу), *комунікативна* (здатність і готовність до навчальної взаємодії в парі, групі, проектування особистої моделі комунікації в групі (спільноті), з вихованцями, їх батьками), *самоосвітня* (здатність і готовність до усвідомленого відбору інформації (з різних джерел) та застосування її у професійній діяльності, аналізу, критичного осмислення, виокремлювати, узагальнювати, характеризувати передумови, чинники, суперечності розвитку педагогічної теорії та практики) та **професійної компетентності**, а саме: *освітньої* (здатність і готовність до визначення сутності, структурних компонентів, психолого-педагогічних умов педагогічної творчості вихователя дітей дошкільного віку, систематизації та узагальнення продуктивних педагогічних ідей та систем, виявлення інноваційного досвіду вихователів сучасних дошкільних навчальних закладів та впровадження його в практику роботи з дошкільниками, внесення елементів творчості у проектування різних форм життєдіяльності дітей дошкільного віку; професійної взаємодії з батьками вихованців), *психологічної* (здатність і готовність до врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного віку у процесі організації педагогічної взаємодії), *дидактичної* (вивчення перспективного педагогічного досвіду та адаптації його до умов сучасного дошкільного навчального закладу, аналізу педагогічних явищ та процесів, пояснення їх сутності, аргументуючи власну точку зору з позиції науки, аналізу та проектування й презентації конспектів фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку, аналізу педагогічних ситуацій та формулювання педагогічних задач до них, накреслення шляхів їх вирішення, ефективності організації освітнього процесу в дошкільному навчальному закладі, наукових підходів вивчення розвитку особистості, організації взаємодії з колегами та батьками вихованців), *рефлексивної* (здатність і готовність до особистісно-значущої позитивної мотивації професійно-педагогічної діяльності, творення власного педагогічного досвіду).

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I СУТНІСТЬ І СПЕЦИФІКА ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Тема 1. Професійно-педагогічна майстерність та педагогічна творчість вихователя

Педагогічна творчість як предмет педагогіки творчості. Базові поняття педагогічної творчості, їх характеристика. Педагогічна творчість і педагогічна майстерність вихователя. Педагогічна ситуація і педагогічна задача, їх місце в освітньому процесі дошкільного навчального закладу. Етапи розв'язання педагогічної задачі.

Тема 2. Творчість як основа інноваційного досвіду вихователя, умова його вивчення та впровадження

Передовий педагогічний досвід, його сутність. Класифікація передового педагогічного досвіду. Характеристика окремих груп. Критерії використання передового педагогічного досвіду. Вивчення, узагальнення і впровадження в практику досягнень передового педагогічного досвіду. Особливості організації інноваційної діяльності в дошкільному навчальному закладі.

Тема 3. Педагогічна техніка як основа педагогічної творчості вихователя

Поняття «педагогічна техніка» в історичному розвитку. Сутність понять «техніка», «педагогічна техніка», «педагогічна техніка вихователя дошкільного навчального закладу», «психологічна техніка». Складники педагогічної техніки. Внутрішня техніка педагога. Способи керування психічним станом через вплив на емоційну, інтелектуальну та вольову сферу. Зовнішня техніка педагога, її елементи. Невербальна комунікація, характеристика її складників. Структура та особливості педагогічної техніки вихователя дошкільного навчального закладу.

Тема 4. Психолого-педагогічні умови творчої взаємодії в педагогічному спілкуванні

Спілкування як найвищий сенс педагогічної діяльності. Комунікативність, її сутність, характеристика основних компонентів. Способи комунікативного впливу. Творчість у застосуванні вихователем переконань і навіювань у професійній діяльності. Соціальна перцепція, її сутність. Механізми взаєморозуміння та ефекти перцепції. Стратегії творчої взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		лекція	семінари	самостійна робота	МКР		лекція	семінари	самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль 1									
Змістовий модуль 1. СУТНІСТЬ І СПЕЦИФІКА ТВОРЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ									
Тема 1. Професійно-педагогічна майстерність та педагогічна творчість вихователя.	9	2	2	5		10	2	-	8
Тема 2. Творчість як основа інноваційного досвіду вихователя, умова його вивчення та впровадження.	7	2	-	5		8	-	-	8
Тема 3. Педагогічна техніка як основа педагогічної творчості вихователя.	9	2	2	5		10	-	2	8
Тема 4. Психолого-педагогічні умови творчої взаємодії в педагогічному спілкуванні.	9	2	2	5		8	-	-	8
Модульний контроль	2				2				
Разом за змістовим модулем 1	36	8	6	20	2	36	2	2	32
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Усього годин	36	8	6	20	2	36	2	2	32
Модуль 2									
МКР	2						-		
Усього годин	2						-		

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Професійний портрет сучасного вихователя дошкільного навчального закладу	2
2.	Взаємозв'язок педагогічної та театральної діяльності	2
3.	Творчість вихователя у реалізації педагогічного спілкування	2

6. Самостійна робота

Самостійна робота 1. Ознайомитись із досвідом вихователя дошкільного навчального закладу і оформити інформаційну картку перспективного педагогічного досвіду:

№ з/п	Основні характеристики досвіду	Максимальна кількість балів за виконану роботу
1.	Назва досвіду, відомості про його автора (прізвище, ім'я, по батькові, освіта, педагогічний стаж, звання), місце роботи (номер, назва закладу дошкільної освіти), адресна спрямованість.	15 балів
2.	Актуальність	
3.	Провідна ідея	
4.	Технологія	
5.	Результативність	
6.	Теоретична і практична значущість	
7.	Презентація досвіду	5 балів
Усього:		20 балів

Самостійна робота 2. Підготувати і презентувати фрагмент творчої суб'єкт-суб'єктної взаємодії вихователя і дітей дошкільного віку в процесі однієї з форм їх життєдіяльності (форма життєдіяльності та вік дошкільника за вибором студента).

Поради щодо виконання: необхідно розробити режисуру свого спілкування з дітьми на засадах творчої діалогічної взаємодії вихователя з дітьми, визначити завдання і надзавдання своєї діяльності, засоби встановлення особистісного контакту, завоювання ініціативи у спілкуванні, розвитку діалогу з вихованцями, продумати смислові та емоційні акценти,

тон, темпоритм спілкування, визначити оптимальну дистанцію спілкування, своє розміщення в приміщенні, обміркувати інструментовку спілкування (голос, мовлення, міміку, пантоміміку, пластику рухів).

Форма подання результатів виконаної роботи: для виконання завдання доцільно використовувати програми Microsoft Office (Microsoft Word, Microsoft PowerPoint); фрагмент роботи може бути представлений у вигляді відео, презентації, фотозвіту з коментарями та ін.

Критерії та шкала оцінювання

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Реалізація завдань Базового компонента дошкільної освіти.	15 балів
2.	Врахування вікових та індивідуальних особливостей дітей.	
3.	Забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії, встановлення особистісного контакту.	
4.	Використання невербальної комунікації.	
5.	Культура мовлення.	
6.	Створення умов для стимулювання творчих можливостей дітей.	
7.	Презентація фрагменту роботи	
Усього:		20 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція), пояснення, розповідь, бесіда.

– наочні: ілюстрація, демонстрація, використання комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація).

– практичні: вправи.

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з науковими джерелами, виконання

індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальна дискусія, пізнавальна гра, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

2. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності: роз'яснення значимості учіння, пред'явлення навчальних вимог, заохочення й осудження в учінні.

8. Методи контролю

Метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю, метод програмованого контролю, метод самоконтролю, модульна контрольна робота.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Макс. кількість балів	Залік	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль I						
Лекції	T 1	T 2	T 3	T 4	4	-	100
	1	1	1	1			
Семінарські заняття	10+1	10+1		10+1	33		
Самостійна робота	20		20		40		
МКР	25				25		
ВСЬОГО – 102 б. РК – 1,02					102		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою Університету	За національною шкалою
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів	добре
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів	
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів	задовільно

Е	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів	
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів	незадовільно
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів	

10. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

11. Рекомендована література

Базова

1. Загородня Л. П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навч. посіб. / Л. П. Загородня, С. А. Тітаренко. – Суми : Університетська книга, 2010. – 317 с. *
2. Педагогічна майстерність : Підручник / [І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.]; За ред. І. А. Зязюна. – 2-ге вид., допов. і переробл. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ex.ua/5074950> *
3. Педагогічна майстерність : Хрестоматія : Навч. посіб. / Упоряд. І. А. Зязюн, Н. Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.; За ред. І. А. Зязюна. – К. : Вища шк., 2006. – 606 с. : іл. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/147648/> *
4. Пихтіна Н. П. Педагогічна творчість : навч. посіб. / Н. П. Пихтіна. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. – 175 с.**
5. Сисоєва С. О. Основи педагогічної творчості : Підручник / С. О. Сисоєва. – К. : Міленіум, 2006. – 346 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/147940/> *

Допоміжна

1. Беленька Г. В. Вихователь дітей дошкільного віку : становлення фахівця в умовах навчання : монографія / Г. В. Беленька. – К. : Світич, 2006. – 304 с.**
2. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. /

Н. П. Волкова. – К. : Вид. центр «Академія», 2006. – 256 с.**

3. Гиппенрейтер Ю. Б. Общаться с ребенком. Как? / Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : АСТ, 2008. – 138 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://upsihologa.com.ua/books/obshatsya_s_rebenkom_kak.rar

4. Гиппенрейтер Ю. Б. Продолжаем общаться с ребенком. Так? / Ю. Б. Гиппенрейтер. – М. : АСТ, 2011. – 304 с.**

5. Кан-Калик В. А. Педагогическое творчество / В. А. Кан-Калик, Н. Д. Никандров. – М. : Педагогика, 1999. – 144 с.**

6. Куземко Л. В. Сучасний стан підготовки вихователів до реалізації індивідуального підходу в роботі з дошкільниками Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (20 квітня 2011 р.). / Леся Валентинівна Куземко. – С. 80-83. ***

7. Кульчицкая Е. И. Сирень одаренности в саду творчества / Е. И. Кульчицкая, В. А. Моляко. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – 316 с.**

8. Машовець М. А. Вступ до спеціальності: дошкільна освіта. Модуль 2: навч. посіб. / М. А. Машовець, В. І. Дем'яненко. – 2-ге вид., допов. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 192 с.*

9. Станіславський К. С. Работа актора над собою / К. С. Станіславський; За ред. Ф. Гаєвської, перекл. Т. Ольховського. – К. : Мистецтво, 1953. – 672 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lib.ru/CULTURE/STANISLAWSKIJ/akter.txt> **

10. Філоненко М. Психологія спілкування: Навчальний посібник / М. Філоненко. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 224 с. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.lib.nau.edu.ua/booksfornau/2008/Psiholog_spilk-Filonenko.pdf **

* – бібліотека Педагогічного інституту

** – бібліотека кафедри педагогіки та психології

*** – Інституційний репозиторій Київського університету імені Бориса Грінченка